

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง สถานฝึก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ
รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ความหมายและประเภทของอาชีพ

อาชีพ หมายถึง การทำกิจกรรม การทำงานที่มีผลตอบแทนออกมาในรูปแบบของรายได้ เพื่อบุคคลนำไปดำรงชีวิตทั้งของตนเองและครอบครัว โดยอาศัยแรงงาน ความรู้ ทักษะ อุปกรณ์ เครื่องมือ วิธีการที่แตกต่างกันไปตามลักษณะการประกอบอาชีพ งานที่ทำนั้นเป็นงานสุจริต ก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคม โดยไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน

ประเภทของอาชีพ แบ่งตามลักษณะ กลุ่มอาชีพตามลักษณะการประกอบอาชีพ มี ๗ ลักษณะ คือ อาชีพอิสระ อาชีพรับจ้าง อาชีพรับราชการ อาชีพเกษตรกรรม อาชีพงานฝีมือ อาชีพอุตสาหกรรม และอาชีพพาณิชยกรรม

๑. อาชีพอิสระ หมายถึง เป็นอาชีพที่ผู้ประกอบการดำเนินงานด้วยตนเองไม่มีนายจ้างหรืออาชีพทุกประเภทที่ผู้ประกอบการดำเนินการด้วยตนเอง แต่เพียงผู้เดียวหรือเป็นกลุ่ม อาชีพอิสระเป็นอาชีพที่ไม่ต้องใช้คนจำนวนมาก แต่หากมีความจำเป็นอาจมีการจ้างคนอื่นมาช่วยงานได้ เจ้าของกิจการเป็นผู้ลงทุน และจำหน่ายเอง คิดและตัดสินใจด้วยตนเองทุกเรื่อง ซึ่งช่วยให้การพัฒนางานอาชีพ เป็นไปอย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ การประกอบอาชีพอิสระ เช่น ขายอาหาร ขายของชำ ซ่อมรถจักรยานยนต์ ฯลฯ ในการประกอบอาชีพอิสระ ผู้ประกอบการจะต้องมีความรู้ ความสามารถในเรื่อง การบริหาร การจัดการ เช่น การตลาด ทำเลที่ตั้ง เงินทุน การตรวจสอบ และประเมินผล เป็นต้น นอกจากนี้ยังต้องมีความอดทนต่องานหนัก ไม่ถ้อยถอยต่อ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ และมองเห็นภาพการดำเนินงาน ของตนเองได้ทะลุปรุโปร่ง

๒. อาชีพรับจ้าง หมายถึง เป็นอาชีพที่มีผู้อื่นเป็นเจ้าของกิจการหรือนายจ้าง โดยตัวเองเป็นผู้รับจ้าง ทำงานให้ และได้รับค่าตอบแทนเป็นค่าจ้าง หรือเงินเดือน อาชีพรับจ้างประกอบด้วย บุคคล ๒ ฝ่าย ซึ่งได้ตกลงว่าจ้างกัน บุคคลฝ่ายแรกเรียกว่า "นายจ้าง" หรือผู้ว่าจ้าง บุคคลฝ่ายหลังเรียกว่า "ลูกจ้าง" หรือผู้รับจ้าง มีค่าตอบแทนที่ผู้ว่าจ้างจะต้องจ่ายให้แก่ผู้รับจ้างเรียกว่า "ค่าจ้าง" การประกอบอาชีพรับจ้าง โดยทั่วไปมีลักษณะ เป็นการรับจ้างทำงานในสถานประกอบการหรือโรงงาน เป็นการรับจ้างในลักษณะการขายแรงงาน

โดยได้รับค่าตอบแทนเป็นเงินเดือน หรือค่าตอบแทนที่คิดตามชิ้นงานที่ทำได้ อัตราค่าจ้างขึ้นอยู่กับข้อกำหนด ของเจ้าของสถานประกอบการ หรือนายจ้าง การทำงานผู้รับจ้างจะทำ อยู่ในโรงงาน ตามเวลาที่นายจ้างกำหนด

๓.อาชีพข้าราชการ เป็นอาชีพที่ให้บริการแก่ประชาชนให้ได้รับความสะดวกสบาย เช่น ตำรวจ ทหาร หมอ พยาบาล ครู เกษตรตำบล ปลัด เป็นต้น ซึ่งได้รับรายได้หรือตอบแทนเป็นเงินเดือน

๔.อาชีพเกษตรกรรม เป็นอาชีพเกี่ยวกับการเพาะปลูก การทำไร่ ทำสวน การเลี้ยงสัตว์ และการประมง เป็นต้น

๕.อาชีพงานฝีมือ เป็นอาชีพที่ปฏิบัติงานโดยใช้ประสบการณ์และความชำนาญ เฉพาะด้าน เช่น งานศิลปะ งานหัตถกรรม งานประติมากรรม

๖.อาชีพอุตสาหกรรม เป็นอาชีพที่ปฏิบัติงานด้วยกระบวนการนำวัตถุดิบ วัสดุ หรือสินค้าบางชนิด มาแปรรูปเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค

๗.อาชีพพาณิชยกรรม เป็นอาชีพที่เป็นตัวกลางในการจำหน่ายสินค้าและบริการต่าง ๆ

ความสำคัญของการประกอบอาชีพ

๑. ทำให้มีรายได้ประจำเลี้ยงตนเองและครอบครัวโดยซื้อหรือจัดหาสิ่งจำเป็น สำหรับการดำรงชีวิต
๒. ทำให้มีโอกาสใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ทำงานให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม และประเทศชาติ
๓. ทำให้มีโอกาสสร้างชื่อเสียงให้แก่ตนเองและวงศ์ตระกูล เป็นที่ยอมรับของบุคคล ในสังคม
๔. ทำให้มีหลักฐานมั่นคง เป็นที่เคารพนับถือของบุคคลอื่นๆ
๕. ทำให้รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ จะได้ไม่ประพัตินไร้สาระ
๖. ทำให้บุคคลเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ที่สามารถพึ่งตนเองได้ และยังทำประโยชน์ แก่สังคมโดยส่วนร่วมด้วย